

ДЕТСКА ГРАДИНА № 3 „ДЕТЕЛИНА”

Столична община, р-н Панчарево, с.Казичене, ул.”Христо Ботев” №2, тел. 999 52 74, факс 999 50 13

e-mail: cdg_3@abv.bg www.dg3sofia.com

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР:.....

/Д. ИЛИЕВА/

**Програма по гражданско, здравно,
екологично и интеркултурно
образование за децата в ДГ №3
„Детелина“**

Септември, 2019г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Програмата е съставена съгласно държавния образователен стандарт за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование – Наредба №13/21.09.2016г.
2. Програмата е изготвена след анализ на потребностите на педагогическата и непедагогическа общност и определя приоритетите, свързани с реализирането на целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

II. СЪЩНОСТ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование формират единство у децата както социални, граждански и интеркултурни компетентности, така и компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда:

1. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение;
2. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето;
3. Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване,

управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие;

4. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в детската градина са изграждане на начална ориентация на детето да: - разбира основните общочовешки ценности; -зачита значимостта на околните; -приема и зачита различията между хората и културите; - осъзнава и цени своята културна идентичност; - взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин; -изразява обосновано и критично гражданската си позиция; - бъде активно, да изразява мнение и да поставя цели; - носи отговорност за поведението си, за постъпките си, за своя живот и този на другите хора; - има основни знания за здравословен начин на живот; - познава и спазва основни нормите за екологична култура и екологосъобразно поведение; - има основни познания за глобалния свят и неговите общи ценности.

В предучилищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се съществяват във всички възрастови групи:

1. Интегрирано в обучението по образователните направления;
2. Интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
3. Като самостоятелно образователно направление, когато иновативна или авторска програмна система предвижда това.

Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование може да се разпределя за групата равномерно през цялата учебна година или модулно в даден период от учебната година.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда. Както и за формиране на гражданско съзнание и добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

III. ЦЕЛИ

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в детската градина са изграждане на начална ориентация на детето да:

- разбира основните общочовешки ценности;
- зачита значимостта на околните;
- приема и зачита различията между хората и културите;
- осъзнава и цени своята културна идентичност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- бъде активно, да изразява мнение и да поставя цели;
- носи отговорност за поведението си, за постъпките си, за своя живот и този на другите хора;
- има основни знания за здравословен начин на живот;

- познава и спазва основни нормите за екологична култура и екологосъобразно поведение; - има основни познания за глобалния свят и неговите общи ценности.

Реализирането на целите ще доведе до:

1. Изграждане на активна детска личност, която:

- 1.1. Разбира общочовешките ценности.
- 1.2. Познава значими институции.
- 1.3. Взаимодейства с членовете на семейството си, общността и други хора по уважителен начин.
- 1.4. Осъзнава и цени своята културна идентичност.
- 1.5. Познава и спазва нормите за екологичната култура.
- 1.6. Изгражда и поддържа позитивен психологически климат свързан със здравето, екологията, межкултурната толерантност и взаимно уважение.

2. Повишаване ролята на детската градина като образователна институция, продължаваща да:

- 2.1. Възпитава в демократични ценности.
- 2.2. Насърчава инициативност и отговорност у всички участници в образователната система.
- 2.3. Утвърждава устойчива здравословна среда, свободна от различни форми на агресия и дискриминация.
- 2.4. Създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентност.

IV. РЕАЛИЗАЦИЯ

В предучилищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява в различните възрастови групи и се отразява в програмната система на детската градина, която се разработва по реда и при условията на държавния образователен стандарт за предучилищното образование. Постигането на компетентност, знания, умения и отношения по отделните области се осъществява чрез:

- интегрирано в обучението по образователни направления;
- интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
- чрез играта;
- чрез театрални постановки;
- чрез различни лични и обществени празници;
- чрез спортни състезания и игри;
- чрез работа по проекти.

V. АКЦЕНТИ

Акцентите в обучението са насочени към:

- здравно образование;
- безопасност на движението по пътищата;
- патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие;
- толерантност и интеркултурен диалог;
- толерантност и позитивно възприемане на децата с увреждания и специални образователни потребности;
- защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи;

- превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията - мирно решаване на конфликта.

VI. Институционални политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в ДГ №3 „Детелина“.

- откриване на учебната година с химна на детската градина
- официално раздаване на удостоверения за завършена подготвителна група
- съхраняване на знамето на ДГ №3 „Детелина“
- честване чрез тържества представяни от ПГ на националния празник и дните на национални герои и будители
- срещи с бивши възпитаници на детската градина

VII. Очаквани резултати от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, по тематични области

Направление	Тематична област	Тема	Знания, умения, отношения	групи
Г Р А Ж Д А Н С К О	1.Междупличностни отношения	1. „Моето семейство“ 2.„Защо хората живеят заедно?“ 3. „Моят дом-мястото, където се чувствам сигурен и щастлив“ 4. „Как хората си помагат?“ 5. „Да се грижим	-описва и обяснява различните роли в семейството и правата и отговорностите, свързани с тях; - има положително отношение към сътрудничество с другите в	Интегрирано във всяка възрастова група

О Б Р А З О В А Н И Е		за себе си и другите“	съвместни дейности; -умее да изразява подходящо чувствата си, да заявява своите нужди и желания, да споделя проблем и да търси помощ.	
	2. Социална среда	1. „Ден на християнското семейство“ 2. „Как се подготвяме и празнуваме Бъдни вечер?“ 3. „На Коледа заедно“ 4. „Символиката на мартеничките“ 5. „ Да посрещнем Великден“	-има позитивно отношение към празниците в семейството като средство за съхраняване на духовната връзка между поколенията; -ориентира се в символиката и ритуалността на най-популярните български празници.	Интегрирано във всяка възрастова група
	3. Права на човека	1. „Правилата на група...“ 2. „Моите права“ 3. „Какви права и отговорности имам у дома и в ДГ“ 4. „Как да отстояваме правата си?“ 5. „Кой нарушава правата на децата?“	-описва отношение и поведение на възрастни и деца, които нарушават правата; -прави самооценка на поведението си и разбира последиците от нарушаването на правилата в отношенията.	Интегрирано във всяка възрастова група
	4. Демократично гражданство	1. „Моята родина България“ 2. „Символите на нашата държава-	ориентира се в различието между „гражданин на	Интегрирано във всяка възрастова група

	<p>герб, знаме, химн, столица.“</p> <p>3. „Трети март-празник на България“</p> <p>4. „България-Европейска държава“</p> <p>5. „Моят роден град“.</p>	Република България“ и „жител на град...“	
5. Идентичности и различия в обществото	<p>1. „Моето име и имената на моите близки.“</p> <p>2. „Моето семейство и дом“</p> <p>3.„Моето семейство и род“</p> <p>4. „Моите приятели“</p> <p>5. „Аз и историята на моя род“</p>	-определя националната си идентичност.	Интегрирано във всяка възрастова група
6. Власт, политика и демократични ценности	<p>1.„ Кой се грижи за нашата сигурност?“</p> <p>2. „Хората със смели професии, които се грижат за нашата безопасност “</p> <p>3. „Защо децата имат нужда от закрила?“</p>	разпознава местните органи за ред и сигурност и има представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата	Интегрирано във всяка възрастова група
7. Социална политика, справедливост и солидарност	<p>1. „Бъди приятел в игрите“</p> <p>2. „Знам как да бъда внимателен и вежлив!“</p> <p>3.„Моите постъпки“</p> <p>4.</p>	-проявява конкретни актове на солидарност при решаване на групови задачи и игри; -разбира необходимостта от правила при общуването с	Интегрирано във всяка възрастова група

			околните; -може да обяснява своите постъпки, като ги свързва с правила и ценности.	
З Д Р А В Н О О Б Р А З О В А Н И Е	1. Психично здраве и личностно развитие	1. „Аз харесвам себе си“ 2. „Споделям своите чувства и опит.“ 3. „Ако всички сме еднакви“ 4. „Видими различия и невидими сходства между хората“	-осъзнава собствената си ценност и уникалност и тази на другите хора; -умее да открива и описва различия и прилики с другите хора.	Интегрирано във всяка възрастова група
	2. Физическо развитие и дееспособност	1. „Моето тяло“ 2. „Обичам да спортувам“ 3. „В спортни състезания участвам“	-назовава основни части на човешкото тяло; -показва положително отношение към развиване на двигателни качества, сила и издръжливост	Интегрирано във всяка възрастова група
	3. Превенция на употребата на психоактивни вещества	1.„ Само мама и татко лекарства ни дават, когато сме болни“ 2.„Внимание-опасно за вашето здраве! Децата не употребяват алкохол и цигари“	-познава и назовава предмети и вещества, забранени за деца.	Интегрирано във всяка възрастова група
	4. Безопасност и първа помощ	1.„Внимателен бъди, не с всичко можеш да играеш ти!“	-назовава нещата (предмети, дейности,	Интегрирано във всяка възрастова група

		<p>2. „Как да помогна на приятел?“</p> <p>3. „Кого да извикам на помощ при инцидент?“</p> <p>4. „Кой се грижи за здравето ни?“</p> <p>5. „Нашето поведение по време на бедствия (буря, наводнения, земетресение), пожар и аварии“</p>	<p>поведения), които са опасни в обкръжаващата среда;</p> <p>-умее да търси и намира помощ, когато има нужда от нея.</p>	
	5. Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции	<p>1. „Частите на моето тяло“</p> <p>2. „Аз съм момче, аз съм момиче“</p> <p>3. „Аз харесвам себе си“</p> <p>4. „Детското любопитство и половото възпитание “</p>	<p>-има положително отношение към собственото си тяло;</p> <p>-има представа за своя пол;</p> <p>-има елементарни представи за разликата между половете.</p>	Интегрирано във всяка възрастова група
	6. Лична хигиена	<p>1. „Моето здраве“</p> <p>2. „Моите хигиенни навици“</p> <p>3. „Приатели със сапун, вода, паста и четка“</p> <p>4. „Моят дневен режим“</p> <p>5. „Бели зъбки, зъбки като гъбки“</p>	<p>-демонстрира основни хигиенни навици;</p> <p>-проявява елементарни умения за спазване на здравословен дневен режим;</p> <p>-разбира значението на хигиенните навици за здравето;</p> <p>-познава и описва хигиенни навици</p>	Интегрирано във всяка възрастова група

			за поддържане на здравето на зъбите и устната кухина.	
	7. Хранене	1. „Плодове и зеленчуци ям, за да бъда здрав, силен и голям“ 2. „Кои храни са полезни за децата?“ 3. „Как да се борим с вредните навици при хранене?“ 4. „Моето здравословно хранене“ 5. „Вредните храни, които привличат децата“	-обяснява значението на храната като източник на енергия за ежедневното функциониране, порастването и развитието; -има представа за полезни и вредни храни; -спазва здравословен режим на хранене.	Интегрирано във всяка възрастова група
Е К О Л О Г И Ч Н О	1. Вода, почва и въздух.	1. „Водата и нейните свойства“ 2. „Движението на въздуха“ 3. „Почвата и нейното значение“	-описва значението на водата, почвата и въздуха за живота на хората, животните и растенията	Интегрирано във всяка възрастова група
	2. Енергия и климат.	1. „Значението на слънцето за живота на земята“ 2. „Слънцето, луната и звездите“ 3. „Познавам признаците на времето в природна местност и	-има представа за естествените източници на енергия; -описва познати климатични промени	Интегрирано във всяка възрастова група

**О
Б
Р
А
З
О
В
А
Н
И
Е**

		сезона.“ 4.„Обичам да редя природния календар“		
	3. Биологичното разнообразие	1.„Моите приятели домашните животни“ 2. „Познавам и се грижа за дивите животни“ 3.„Кой живее в реките и морето?“ 4.„Растителното и дървесно разнообразие“ 5. „Птиците и техният начин на живот“	-има представа за многообразието от растителни и животински видове; -назовава основни жизнени фактори за човека, животните и растенията.	Интегрирано във всяка възрастова група
	4. Потребление и отпадъци.	1.„ Как да събираме разделно битовите отпадъци?“ 2. „Как да опазваме природата чиста?“	-умее да поддържа чистотата в близката среда и разбира нейното значение.	Интегрирано във всяка възрастова група
	5. Общество и околна среда	1. „Да бъдем посланици за чиста природа!“ 2. „Да съхраним свежа и зелена, красивата природата!“ 3. „Да използваме природното богатство!“ 4. „Ние обичаме природата!“- изграждане на екологосъобразен	-познава правила за опазване на околната среда; -описва въздействието на някои човешки дейности върху природата.	Интегрирано във всяка възрастова група

		модел на поведение у децата		
И Н Т Е Р К У Л Т У Р Н О О Б Р А З О В А Н И Е	1. Културни идентичности	1. „Различни, но еднакви“ 2. „Празници на другите народи“ 3. „Общото и различното в традициите и обичаите на етнос групите“	-усвоява знания за празници и обичаи, традиционни за различни културни общности у нас	Интегрирано във всяка възрастова група
	2. Културна осъзнатост	1. „Какво правят децата заедно“ 2. „Пея, танцувам като..“ 3. „Рисувам за ..“ 4. „Пресъздавам празника на...“	-разпознава културни различия в игрова, познавателна и приложно-продуктивна дейност; -сравнява норми на поведение в културно различен битов и празничен контекст; -преживява чрез игрова дейност значимостта на традиции, обреди и обичаи, характерни за неговата/нейната културна общност.	Интегрирано във всяка възрастова група

	3. Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия	1. „Грижи и толерантност към децата с увреждания“ 2. „Заедно в игра и учене“ 3. „Опознавам други култури“	-отнася се толерантно към прояви на културни различия; -развива базови умения за общуване в процеса на игрова дейност в мултикултурна среда; -уважава и цени национални символи и ритуали.	Интегрирано във всяка възрастова група
	4. Интеркултурно образование и права на човека	1. „Децата на Земята“ 2. „Всички сме равни“	-притежава базови представи за правата на детето	Интегрирано във всяка възрастова група